

Verslag audit kwaliteitssysteem Zorgboerderij Zonnehoeve 3 april 2008

Algemeen

Nog niet eerder bestond mijn voorbereiding uit het doorwerken van zoveel 'leesvoer' met daarin veel aandacht voor de visie en missie van Zonnehoeve. Al doorlezend werd me al snel helder dat er hier sprake was van een brede en bijzondere organisatie die zowel op het vlak van de landbouw als wel op het vlak van de zorg zeer uitdagende doelen voor ogen had. Er zullen niet veel zorgboeren orthopedagoog zijn!

Met akkerbouw, natuurbeheer, veeteelt, een stoeterij, een paardenpension breed actief in de boerderijkant maar daarnaast met drie gezinshuizen voor jeugdzorgcliënten en een netwerk met diverse instellingen en bijzondere scholen ook stevig in de zorg. Daarnaast nog het Overstapstation. Tja en dan nog de positie van de bakkerij. Een totaal bereik van maximaal 18 cliënten bij een bedrijf met een flink aantal medewerkers leek daarbij een wat rare verhouding. Grootste puzzel zo schatte ik in, zou het afbakenen worden van wat onder het keurmerk zorgboerderij zou moeten gaan vallen. Immers; de Jeugdzorg heeft haar eigen keurmerk. Gedurende mijn voorbereiding ontbrak nog de ingevulde actielijst als gevolg van de laatste RI&E. Dit alles maakte me zeer nieuwsgierig naar de Zonnehoeve in de praktijk van alledag.

Mijn ervaringen tijdens de audit

Als reactie op de klacht dat Nederland zo vol is, zeg ik elke keer: "Ga eens de polders in en proef de ruimte". Midden in die ruimte ligt de Zonnehoeve. Twee concentraties van gebouwen. Aan de ene kant de gezinshuizen met daarachter het paardenpension en de manage, bij de volgende oprit de woonhuizen van Piet en kinderen, de kantoren, de stallen en de bakkerij. Een groot maar niet onvriendelijk ogend geheel van gebouwen. De bewegwijzering is vanuit de auto wat lastig te lezen maar ik zie al een uitnodigende parkeerplaats. Verder zoeken is niet nodig want Piet heeft me al gespot. We starten met een rondwandeling langs de diverse onderdelen van de Zonnehoeve. Enkele leerlingen van een school voor bijzonder onderwijs zijn, onder begeleiding van een eigen leraar, bezig met het schoonmaken van een aantal paardenboxen. Al verder wandelend vertelt Piet enthousiast over de resultaten van enkele van de deelnemers. En die mogen er zijn: Wat te denken van een autistische jongen die nu op een open dag een rondleiding verzorgt.....

De gezinshuizen worden formeel aangestuurd vanuit de jeugdzorg. Medewerkers zijn daar ook in dienst. Piet is verantwoordelijk voor de schakel met de zorgboerderij. De 12 kinderen in de leeftijd van 6 tot 18 kunnen de zorgboerderij beschouwen als hun speelterrein en mogen meehelpen op diverse fronten. Heel veel vrijheid daarbij. Dit los van de ene middag in de week waarbij er wat structurele taken worden uitgevoerd. De kinderen hebben primair te maken met de huisregels van de gezinshuizen en daarnaast met de regels zoals ze gelden op de boerderij. Piet schetst dat er niet continue één medewerker maar feitelijk het hele team alert is op wat er gebeurt. Ook is er onderling oog voor elkaar. Hieraan wordt veel aandacht geschonken. Piet spreekt over een leefgemeenschap van zo'n 30 personen. In dit organisch geheel heeft iedereen een taak maar is er daarnaast zorg en aandacht voor elkaar. Dit model, eigenlijk een mooi verlengde van het BD principe in de Landbouw wat Piet toepast, zorgt voor opmerkelijke resultaten.

Daarin is Piet toch wel de kartrekker en grote initiator geweest. Eerst als grote BD boer in het nieuwe polderland en later als initiator van de zorg. En passant daarbij een studie tot orthopedagoog om toch een betere gesprekspartner te kunnen zijn met de behandelaar.

Al pratend worden de grenzen helderder van wat nu wel en wat niet onder het Keurmerk zorgboerderijen zou moeten vallen. De gezinshuizen vallen erbuiten. En kennen hun eigen keurmerk vanuit de Jeugdzorg (WJHV). Ook de bakkerij is een eigen bedrijf waar alleen het inpakken van de broden een klusje is waaraan cliënten mogen deelnemen. Dus blijft de bakkerij zelf buiten mijn scope. Daarmee blijft de feitelijke zorgboerderij met stoeterij en natuurbeheer over.

Binnen die organische structuur zoek ik al pratend met Piet toch naar een afsprakenstructuur. Aan de hand van een cliëntdossier worden de diverse verantwoordelijkheden helder. De behandelaar en de voogd zijn beslissend. Piet draagt met zijn brede kennis als orthopedagoog en zorgboer bij aan het vinden van de juiste route om tot een maximaal resultaat voor de cliënt te komen. Zéér betrokken en zéér gedreven maar ook nuchter en met respect voor de grenzen en bevoegdheden van de andere begeleiders.

De grens tussen werk en privé is er niet zo. Een cliënt die het even niet lijkt te redden woont nu bij Piet in huis (dat net als van zijn kinderen op het terrein staat) en doet het prima. Dit zo handelen sluit aan bij het denken in leefgemeenschap en samedoen. Al luisterend naar Piet ontstaat een harmonisch en natuurlijk model van samenhangende activiteiten wat samen met gerichte inzet én deskundigheid tot een mooi resultaat leiden.

De rol van Piet in het geheel is breed en reikt verder dan alleen de zorgboerderij. Als orthopedagoog is hij actief betrokken bij de ontwikkeling van de bewoners van de gezinshuizen.

De onderliggende regels zijn echter ook prima in orde en zijn terug te vinden in de diverse stukken die het steunpunt ook heeft.

De nu wel ingevulde RI&E actielijst (bijgevoegd) neem ik thuis door en levert geen bijzondere opmerkingen op. Tevens ontvang ik nog het BHV-plan en de inventarisatie mechanisatie (alles toegevoegd in de dossiers tbv het Steunpunt). Daarmee is het gedeelte op papier ook prima op orde.

Besproken punten van aandacht zijn:

1. Toch iets van een organigram waarin de diverse rollen van de betrokkenen duidelijk zijn. Daarbij dan graag aandacht voor de eigen positie van de bakkerij en de zorghuizen. Zie het als een mogelijkheid om in één oogopslag te snappen hoe de Zonnehoeve is opgebouwd en wie wat doet. Zet er vervolgens een grote cirkel omheen om aan te geven dat er sprake is van één geheel van mensen en activiteiten.

2. Jeugdzorg stelt de eis van een bewijs van goed gedrag aan de medewerkers die met hun cliënten in aanraking komen. Echter op het terrein van de Zonnehoeve komen ook veel andere personen die mogelijk contact hebben met cliënten (denk aan de eigenaren van de 'pensionpaarden', de medewerkers in de bakkerij etc.) Advies is af te spreken met Jeugdzorg tot waar de grens van het bezitten van een

Bewijs van goed gedrag loopt (advies: zij die frequent en vanuit hun taken te maken hebben met cliënten door dat zij een stuk dagbesteding invullen of een bewakende taak hebben als het gaat om het bieden van een veilige omgeving).

3. Een duidelijk bord aan de weg (bij beide ingangen) waarop een plattegrond met benoemde gebouwen zodat hulp van buitenaf snel op de juiste plek is. De huidige pijltjes vind ik toch wat mager.

4. Machinegebruik. : In principe niet tenzij is een heldere regel.

5. Duidelijk maken dat de huisregels van de Zonnehoeve voor iedereen van toepassing zijn.

En verder; Tjonge wat een mooie en bijzondere plek daar midden in die polder!
Veel meer dan alleen een zorgboerderij.

Aandacht voor enkele zaken uit het kwaliteitssysteem zorgboerderijen

1.1 agrarisch bedrijfstype	Een groot B.D. bedrijf met landbouw én veeteelt én nog veel meer!
1.2 Doelgroep	Jongeren uit de jeugdzorg. Simpel te definiëren maar allemaal met een geheel eigen verhaal
1.3 Doelstellingen	Omdat de jongeren op het terrein wonen, gaat het niet alleen om keurig te definiëren dagactiviteiten etc. maar om het bieden van een prettige, veilige leefomgeving in totaliteit. Breed!
1.4 Verhouding tussen landbouw en zorg	Natuurlijk relatief veel gesproken over de raakvlakken met zorg maar daarnaast staat een groot gezond BD bedrijf dat op zich al voldoende bijzonder is om aandacht aan te schenken
1.5 Meerwaarde	Zie 1.3 !
1.7 werkzaamheden	Meer vrijwillig meedoen vanuit een woonsituatie op het terrein dan werken
1.9 Veiligheid	Moderne en ruime bouw zorgt voor goed overzicht
1.13 wonen op de zorgboerderij	Cliënten wonen niet op de zorgboerderij maar in een gezinshuis en vallen daarmee buiten de scope van dit keurmerk
2.2. Kennis en ervaring	Erg veel kennis zit bij Piet. Er wordt nu wel aandacht besteedt aan het breder in het team zetten. Anderzijds zijn er natuurlijk altijd de collega's van de gezinshuizen
3. begeleiding en dossiervorming	Zeer volledig uitgewerkt en veel breder dan alleen tav de zorgboerderij
4 organisatie en beleid	Een organisch geheel maar ook een professioneel bedrijf. Rol van Piet daarin toch erg voornaam als schakel tussen boerderij en zorg.
4.2 samenwerking met derden	Vast contract met zorgorganisatie met opzegtermijn van 1,5 jaar biedt stevige basis. Veel contact met behandelaren en voogden. Gaat veel verder dan bij gemiddelde zorgboerderij als gevolg van kennis en aanwezigheid gezinshuizen

Samenvattend

Een BD boer én orthopedagoog in één persoon levert een bijzondere mix op die je niet vaak tegenkomt. Dat heeft geleid tot een zeer bijzonder bedrijf waar samenwerken met je hart voorop staat. Door cliënten in de leefgemeenschap op te nemen ontstaat er een model waarbij er naast geborgenheid ook veel aandacht is voor leven en omgaan met elkaar. De omgeving biedt ruimte voor uitdaging maar ook voor vertrouwdheid en beschutting.

Een positief advies geven mbt tot het keurmerk doe ik bij deze maar meer nog dan dat wil ik aangegeven te hebben genoten van mijn bezoek en gesprek met Piet .

Een bijzondere leefgemeenschap op een bijzondere plek!

Wim de Jong
Auditor